

RP 115/2010 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagen om skydd för växters sundhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om skydd för växters sundhet ändras så att uppgifter som hänförs till laboratorieanalyser av skadliga skadegörare på växter och växtprodukter vid behov ska kunna ges till universitet, forskningsinstitut och privata laboratorier. Propositionen grundar sig på en ändring av direktivet om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen. Ändringen gör det möjligt att

delegera officiella laboratorieanalyser även till andra aktörer än myndigheter.

Målet med propositionen är att även i framtiden trygga växters goda sundhetstillstånd i Finland genom att ge Livsmedelssäkerhetsverket möjlighet att vid behov delegera laboratorieanalyser av officiella prover såväl till inhemska som utländska forskningsinstitut, universitet och privata laboratorier förutsatt att de uppfyller vissa krav.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftningen i Finland och Europeiska Unionen

Med stöd av lagen om skydd för växters sundhet 702/2003 (nedan växtsundhetslagen) kan i dag endast Livsmedelssäkerhetsverket göra laboratorieanalyser under myndighetsansvar. Kravet i lagstiftningen har grundat sig på rådets direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (nedan växtsundhetsdirektivet). Enligt direktivet kan medlemsstaternas ansvariga officiella organ delegera de uppgifter som tilldelats dem i direktivet, laboratorieprover medräknade, endast till sådana juridiska personer som med stöd av sina officiellt godkända stadgar är ansvariga enbart för särskild ofentlig verksamhet.

Växtsundhetsdirektivet har ändrats den 26 november 2009 genom rådets direktiv 2009/143/EG så att laboratorieanalyser kan delegeras förutom till myndigheter, även till andra juridiska personer såsom universitet, forskningsinstitut eller privata laboratorier förutsatt att de uppfyller vissa krav. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de nationella författningar som behövs för att följa direktivet senast den 1 januari 2011. Riksdagen har informerats om ändringen i växtsundhetsdirektivet med jord- och skogsbruksministeriets skrivelse EU/2009/1186 i november 2009. Statsrådet och jord- och skogsbruksutskottet förhåller sig allmänt sett positiva till propositionen och ser det som en fördel att laboratorieanalyser kan delegeras (U 68/2009 rd och 28/2009 rd).

1.2 Bedömning av nuläget

I Finland är det Livsmedelssäkerhetsverkets uppgift att för sin del sträva till att förhindra att i växtsundhetslagen avsedda farliga skadegörare etablerar sig bestående i landet. De laboratorieanalyser som förutsätts i

växtsundhetslagen utförs hos Livsmedelssäkerhetsverket.

Antalet årligen återkommande laboratorieanalyser har ökat de senaste åren beträffande sådana skadegörare för vilka det redan har utvecklats noggranna analysmetoder. De laboratorieanalyser som används grundar sig på Växtskyddsorganisationen för Europa och Medelhavsländernas (EPPO) diagnostikprotokoll eller på analysmetoder som härstammar från Europeiska unionens råds kontroll-direktiv. Laboratorieanalyser som återkommer med regelbundna mellanrum är till exempel analyser som hänför sig till årliga kartläggningar av skadegörare, EU-kommissionens beslut om nödatgärder gällande vissa skadegörare samt analyser som har att göra med import, export och marknadsövervakning och tilläggsanalyser som görs på basis av dessa analysresultat. I och med den föreslagna lagändringen kunde Livsmedelssäkerhetsverket vid behov delegera återkommande laboratorieanalyser till auktoriserade laboratorier. Även förbehandlingen av vissa prover kan behöva delegeras till auktoriserade laboratorier.

De laboratorieanalyser som utförs för att konstatera och fastställa skadegörare kan ibland vara av ytterst teknisk natur och tangera olika vetenskapsområden. För att utföra analyserna kan då krävas olika typer av dyra tekniska apparater och högt specialiserad laboratoriepersonal som kan anpassa sig till diagnostikmetodernas snabba utveckling. Därför är det motiverat att vid behov överföra de identifieringsuppgifter som kräver specialkunskaper till olika experter vid universitetet och forskningsinstitutet.

För att även framöver kunna möta utmaningarna inom växtsundhetens område, borde de i Finland tillgängliga resurserna inom forskning och analys förenas. Dessutom är det skäl att öka samarbetet med andra medlemsstater. Möjligheterna att omorganisera utförandet av laboratorieanalyser har diskuterats inom Lynet-laboratoriearbetsgruppen som lyder under Sammanslutningen för naturresurs- och miljöforskning. Om Sammanslutningen för naturresurs- och miljö-

forskning bestäms i statsrådets förordning 797/2009. Till den hör förutom Livsmedelssäkerhetsverket Skogsforskningsinstitutet, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi, Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet, Finlands miljöcentral och Geodetiska institutet. En av sammanslutningens uppgifter är att främja samarbetet mellan forskningsinstitutet, universiteten, universitetscentren och yrkeshögskolorna inom naturresurs- och miljöforskningen och att koordinera produktionen av sakkunnigtjänster. Forskningsinstitutet har ofta specialiserad teknisk apparatur och specialkompetens, som eventuellt kan behövas vid identifieringen av mera okända skadegörare. Skogsforskningsinstitutet har redan nu utfört laboratorieanalyser för identifiering av skadegörare i skog med stöd av lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog (263/1991) och åt institutet kunde i och med ändringen av växtsundhetslagen vid behov ges möjlighet att göra analyser av skadegörare även med stöd av växtsundhetslagen.

2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att man fogar till växtsundhetslagen regler om delegering av laboratorieanalyser och godkännande av laboratorier som ska utföra delegerade uppgifter. Det är inte nödvändigt att till alla delar koncentrera utförandet av laboratorieanalyser så att de utförs som myndighetsverksamhet, eftersom de beslut som görs på basis av analyserna ändå alltid ska fattas av Livsmedelssäkerhetsverket i egenskap av växtsundhetsmyndighet eller närings-, trafik- och miljöcentralen inom sitt verksamhetsområde.

Enligt förslaget ska Livsmedelssäkerhetsverket kunna bistås av andra offentligt rättsliga eller privaträttsliga aktörer i fråga om vissa laboratorieuppgifter som betjänar myndigheten. De juridiska personer som utför delegerade laboratorieanalyser kan således även stå utanför den egentliga myndighetsorganisationen.

Laboratorieanalyserna avses kunna delegeras endast då Livsmedelssäkerhetsverket kan fastställa att det auktoriserade laboratoriet, då det utför delegerade uppgifter, fungerar opartiskt, analyserar tillförlitligt och säkerställer

den nödvändiga datasekretessen och att det inte uppstår någon intressekonflikt i relation till dess övriga verksamhet. Innan laboratoriet godkänns ska Livsmedelssäkerhetsverket säkerställa att laboratoriet har kompetens för de delegerade uppgifterna. I praktiken kan analysernas innehåll och villkoren för laboratoriets och laboratoriepersonalens behörighet och andra villkor variera till exempel enligt den skadegörare som utreds. Laboratorierna ska ändå alltid ha tillräcklig yrkeskunskap och förtrogenhet med den analys som ska utföras och med kraven enligt god laboratorie sed. Laboratoriepersonalen föreslås i sin biträdande uppgift handla under tjänsteansvar och enligt kraven för god förvaltning.

Inga andra uppgifter inom auktoriserade laboratorier än de som utförs som biträde till en myndighet är offentliga förvaltningsuppgifter, varför propositionen inte har några verkningar på laboratoriernas övriga uppgifter. Vid skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift ska laboratorierna alltid trygga skyddet av konfidentiella uppgifter.

Det ska även vara möjligt att överföra laboratorieanalyser till auktoriserade laboratorier eller myndighetslaboratorier i andra medlemsländer inom gemenskapen. Enligt reciprocitetsprincipen behövs inte ett särskilt godkännande av Livsmedelssäkerhetsverket om laboratoriet redan har erhållit ett motsvarande godkännande som föreslås i denna lag i ett annat medlemsland.

3 Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att ett nytt 4 a kapitel fogas till lagen om skydd för växters sundhet. Kapitlet föreslås innehålla tre paragrafer.

15 a §. Undersökningslaboratorier. I paragrafen föreslås bestämmelser om att de analyser som görs med grund i växtskyddslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser ska utföras hos Livsmedelssäkerhetsverket, i av Livsmedelssäkerhetsverket skriftligen auktoriserade laboratorier eller i laboratorium som har godkänts av en medlemsstat i Europeiska unionen.

I paragrafen nämnda auktoriserade laboratorier kan till exempel vara privata laboratorier, till vilka Livsmedelssäkerhetsverket vid

behov kan överföra sådana återkommande laboratorieanalyser för vilka redan har utvecklats noggranna analysmetoder. De laboratorieanalyser som används grundar sig till exempel på EPPO:s diagnostikprotokoll eller på analysmetoder som härstammar från Europeiska unionens råds kontrolldirektiv. Av Livsmedelssäkerhetsverket auktoriserade laboratorier kan vid behov även vara universitet och forskningsinstitut, som i samarbete med Livsmedelssäkerhetsverket kan utföra långt specialiserade analyser för identifiering och fastställande av sådana skadegörare som inte förekommer i Finland eller ens i EU. De här undersökningarna kräver dyra tekniska apparater och specialiserad laboratoriepersonal som kan anpassa sig till diagnostikmetodernas snabba utveckling. Någon färdig forskningsmetod för att identifiera en enskild ny skadegörare finns inte alltid och då kan det auktoriserade forskningsinstitutet bistå vid identifieringen av skadegöraren och eventuellt utveckla identifieringsmetoden. Användning av utomstående expertis vid sidan av Livsmedelssäkerhetsverkets sakkunskap på det sätt som bestämmelsen möjliggör gör att man snabbare får analysresultat vid arbetstoppar och i situationer som kräver specialkunskaper. Vid hantering av växthusväxter är det viktigt att snabbt konstatera förekomsten av skadegörare.

15 b §. Godkännande av auktoriserade laboratorier. I den här paragrafen föreslås ingå bestämmelser om godkännande och auktorisering av laboratorier.

Vid bedömning av laboratoriernas kompetens ska Livsmedelssäkerhetsverket beakta laboratoriernas tekniska beredskap och tidigare mätningar, undersökningar och utredningar som hänför sig till forskningsämnet samt personalens sakkunskap och erfarenhet. Laboratoriet ska ha ett skriftligt kvalitetssystem och laboratoriet bör kunna påvisa tillförlitligheten hos de bestämningar det har gjort. Vid bedömning av analysernas tillförlitlighet kan Livsmedelssäkerhetsverket förutsätta att ifrågakvaranterade analyser har ackrediterats eller godkänts genom något annat förfarande på basis av vilket laboratoriernas kompetens och de utfärdade intygens trovärdighet kan konstateras på ett tillförlitligt sätt. Det får inte heller finnas någon intresse-

konflikt gällande de uppgifter som har överförts till laboratoriet och skötseln av andra uppgifter i laboratoriet.

Livsmedelssäkerhetsverket ska på ansökan godkänna laboratorierna på basis av de analysbehov som har lagts fram. Ett villkor för godkännande är att laboratoriet uppfyller kraven i 1 momentet. Auktoriseringen ska ges på viss tid eller tills vidare. En översyn kan göras vid behov och alltid före en ny auktorisering på viss tid.

Laboratoriet ska vara förpliktat att utan dröjsmål informera Livsmedelssäkerhetsverket om sådana ändringar i laboratoriets verksamhet som inverkar på villkoren för godkännande av laboratoriet.

Det ska även vara möjligt att överföra laboratorieanalyser till andra auktoriserade laboratorier eller myndighetslaboratorier i andra av gemenskapens medlemsländer. Eftersom laboratoriet redan har erhållit ett motsvarande godkännande i ifrågakvaranterande medlemsland behövs inte längre ett särskilt godkännande av Livsmedelssäkerhetsverket.

15 c §. Tillsyn över auktoriserade laboratorier. Tillsynen över de auktoriserade laboratorierna ska ordnas på ett lämpligt sätt.

Livsmedelssäkerhetsverket ska övervaka laboratoriernas verksamhet och kan vid behov uppmana laboratoriet att avhjälpa brister i verksamheten inom utsatt tid. Om laboratoriet trots uppmaning inte åtgärdar bristerna inom tidsfristen kan Livsmedelssäkerhetsverket återkalla godkännandet. Att återkalla godkännandet kan även bli aktuellt om laboratoriets verksamhet inte längre uppfyller de uppställda kraven.

Med tanke på tillsynen av de godkända laboratorierna är det ändamålsenligt och nödvändigt att föra register över godkända laboratorier. Man föreslår att i registret införs det godkända laboratoriets namn och kontaktuppgifter, de analysmetoder som är föremål för bedömningen samt namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet. Registret ska upprätthållas av Livsmedelssäkerhetsverket.

I det tredje momentet hänvisas till de allmänna förvaltningslagarna, skadeståndslagen och strafflagen. Dessa lagar tryggar en god beredning av förvaltningsärenden enligt växthusväxterlagen i likhet med nu gällande

lagstiftning, också då utomstående experter anlitas. På förvaltning av registret tillämpas lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem.

4 Propositionens konsekvenser

Målsättningen är att säkerställa att rutinar-tade undersökningsresultat fås snabbt och att trygga ett tillräckligt kunnande för att konstatera och verifiera nya skadegörare som tidigare inte har förekommit i Finland. Det här bidrar till att nödvändiga bekämpningsåtgärder snabbt kan inledas.

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Om Livsmedelssäkerhetsverket delegerar laboratorieanalyser till privata laboratorier, universitet och forskningsinstitut, medför detta kostnader för verket. Kostnadernas storlek påverkas av vilken typ och mängd av analyser som delegeras. Livsmedelssäkerhetsverket gör årligen cirka 12 000 analyser enligt växtsundhetslagen, av vilka en del är möjliga att låta utföras av utomstående laboratorier. Livsmedelssäkerhetsverket kan å andra sidan samtidigt spara resurser till andra uppgifter, varför man kan uppskatta att kostnaderna kompenseras av motsvarande inbesparingar. Godkännandet av auktoriserade laboratorier och delegeringen av analyser föreslås förverkligas inom ramarna och riktlinjerna för statsfinanserna.

Lagändringen gör det möjligt för Livsmedelssäkerhetsverket att själv på begäran av andra aktörer utföra avgiftsbelagda laboratorieanalyser gällande andra skadegörare än de som hänför sig till de officiella proven. Det här ger Livsmedelssäkerhetsverket inkomster.

Förslaget medför även ekonomiska konsekvenser för de auktoriserade laboratorier som utför analyser på uppdrag av Livsmedelssäkerhetsverket eftersom laboratorierna först eventuellt måste ackreditera den analysmetod som de använder. En ackreditering av en analysmetod brukar kosta minst 5 500—7 500 euro beroende på den arbetsmängd som krävs. Ett eventuellt preliminärt utvärde-

ringsbesök samt resekostnader och översyn efter viss tid medför ytterligare kostnader.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Antalet laboratorieanalyser gällande skadegörare har ökat de senaste åren och det är troligt att man i och med klimatförändringen och den ökade internationella handeln kommer att hitta ett större antal nya skadegörare. Alla laboratorieanalyser som förutsätts i växtsundhetslagen utförs i dag vid Livsmedelssäkerhetsverket. Fastän det förutspås att mängden skadegörare som undersöks kommer att öka, antas personresurser vid Livsmedelssäkerhetsverket inte öka. De tilltagande utmaningarna gällande växtsundheten kräver nya lösningar.

Att överföra återkommande laboratorieanalyser till auktoriserade privata laboratorier ökar i viss mån Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter som godkännare av laboratorierna samt som övervakare och registerförare. Delegeringen av analyser åt auktoriserade laboratorier under arbetstoppar förbättrar för sin del växtsundheten då undersökningsresultaten fås snabbare och bekämpningsåtgärder kan inledas i ett tidigare skede. Staten ersätter årligen 1—2 miljoner euro till odlare som drabbas av kostnader på grund av bekämpning av karantänsskadegörare. Inledandet av bekämpningsåtgärder i ett så tidigt skede som möjligt genast när förekomsten av skadegörare har konstaterats i laboratorieanalyser minskar bekämpningskostnaderna. Bekämpningen lyckas bättre och går snabbare i början av förekomsten innan skadegöraren har hunnit sprida sig i produktionen.

Identifiering och fastställande av nya skadegörare kan också kräva sådan specialkunskap och långt specialiserade analyser med apparater som Livsmedelssäkerhetsverket nödvändigtvis inte har tillgång till. Den föreslagna ändringen i växtsundhetslagen ger Livsmedelssäkerhetsverket möjlighet att överföra analyser att utföras av forskningsinstitut eller universitet. Laboratorieanalyser föreslås också kunna överföras till auktoriserade myndighetslaboratorier i andra medlemsländer i gemenskapen.

Den föreslagna lagändringen ger också Livsmedelssäkerhetsverket möjlighet att idka

avgiftsbelagd laboratorieverksamhet beträffande andra än officiella prover på skadegörare. Aktörerna ska kunna beställa laboratorieanalyser på skadegörare som köptjänst av Livsmedelssäkerhetsverket.

4.3 Konsekvenser för miljön

Syftet med växtsundhetslagstiftningen är att upprätthålla växternas goda sundhetstillstånd i Finland och att förhindra att för jord- och skogsbruket samt trädgårdsodlingen farliga skadegörare sprids till landet. En snabb identifiering av skadegörare gör det möjligt att inleda bekämpningsåtgärder redan i ett tidigt skede innan skadegöraren hinner sprida sig och orsaka omfattande skador inom jord- eller skogsbruket eller trädgårdsodlingen. Tidig observation och identifiering av skadegöraren gör att mängden växtskyddsmedel och området där de används är mindre, vilket minskar de skadliga miljöeffekterna.

4.4 Konsekvenser för företagen

Odlarna samt jord- och skogsbruks- samt trädgårdsföretagen har också nytta av att Livsmedelssäkerhetsverket vid arbetstoppar kan delegera laboratorieuppgifter till auktoriserade laboratorier. Dessa får snabbt vetskap om skadegörare och kan redan i ett tidigt skede inleda utrotningsåtgärder. Till exempel produktionsperioden för plantor av grönsaker och prydnadsväxter som drivs upp i växthus är relativt kort och bekämpningsåtgärder som pågår under en längre tid kan helt hindra försäljningen av plantorna eftersom försäljning av kontaminerade plantor inte kan tillåtas. Leverans och försäljning av färdiga plantor till kunderna sker i ett visst tillväxtskede och vid vissa leveranstidpunkter. Om försäljningen inte lyckas under säsong, skaffar kunderna sina växter av andra leverantörer eller till exempel från andra EU-länder. Import från EU-länderna kan igen öka spridningsrisken gällande skadegörare. För att försäljningssäsongen ska lyckas är det ytterst viktigt för företagen att så tidigt som möjligt påbörja utrotningen av skadegörare. Möjligheten att delegera laboratorieuppgifter från en myndighet till privata laboratorier ökar dessutom konkurrensen på marknaden. Eventuellt främjas

till och med uppkomsten av nya företag inom branschen vilket stöder sysselsättningen.

5 Beredning av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med Livsmedelssäkerhetsverket, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi, Skogsforskningsinstitutet och Helsingfors universitet.

Utlåtanden om utkastet till proposition har inbegärts av Potatisforskningsinstitutet, Skogsforskningsinstitutet, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi, Helsingfors universitet, Tulllaboratoriet, Statens tekniska forskningscentral, Finska Centralen för Utsädespotatis Ab, Livsmedelssäkerhetsverket, Centralen för sockerbetsforskning, jordbruks- och skogsavdelningarna vid jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf, Ålands landskapsregering, Kauppapuutarhaliitto – Handelsträdgårdsförbundet ry, Puutarhaliitto – Trädgårdsförbundet ry samt närings- trafik- och miljöcentralerna.

Alla remissinstanser har ansett att den föreslagna ändringen är nödvändig. Av utlåtandena framgick att bekämpningsbeslut på basis av laboratorieanalyser fattas förutom av Livsmedelssäkerhetsverket även av närings- trafik- och miljöcentralernas växtinspektör. Centralen för sockerbetsforskning, arbets- och näringsministeriet samt finansministeriet ansåg i sina utlåtanden att det tydligare bör framgå att laboratorieundersökningar vid behov även kan utföras av laboratorier i andra medlemsländer och enligt Livsmedelssäkerhetsverket bör detta vara möjligt utan ett särskilt godkännande. Dessutom ansåg både arbets- och näringsministeriet och justitieministeriet att det är viktigt att laboratorierna förpliktas att meddela Livsmedelssäkerhetsverket om sådana ändringar i sin verksamhet som påverkar förutsättningarna för godkännande. Finansministeriet framhöll att delegeringen av analysuppgifter och auktoriseringen av laboratorier bör handlas inom de fastslagna ramarna och riktlinjerna för statsfi-

nanserna. Justitieministeriet ville att texten om godkännandet av laboratorier i 15 b § preciseras på ett sådant sätt att den motsvarar motiveringarna så att kravet på det auktoriserade laboratoriets oavhängighet och personalens sakkunskap skrivs in i paragrafen. Paragrafen bör också förtydligas genom ett tillägg där det framgår om godkännandet har getts tills vidare eller på viss tid. Dessutom ansåg justitieministeriet att det är nödvändigt att binda möjligheten att återkalla godkännandet till det felaktiga förfarandet eller till hur allvarlig och återkommande underlåtenheten varit och till det att laboratoriet trots uppmaning inte inom av myndighet utsatt skälig tid har rättat till bristerna.

De anmärkningar som framförts i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda ikraft den 1 januari 2011.

7 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts säkerheten eller andra krav på god förvaltning.

Enligt den föreslagna 15 a § i växtsundhetslagen kan Livsmedelssäkerhetsverket vid laboratorieanalyser biträdas förutom av ett myndighetslaboratorium av universitet, forskningsinstitut och privata laboratorier. Livsmedelssäkerhetsverket eller närings-, trafik- och miljöcentralen i egenskap av övervakningsmyndighet inom sitt område fattar dock besluten på basis av dessa undersökningar och analyser.

Det kan vara ändamålsenligt att överföra den föreslagna verksamheten till aktörer utanför myndighetsmaskineriet om myndig-

heterna inte har resurser att utföra alla kontrollåtgärder själva. Det här kan också vara ekonomiskt, smidigare och effektivare eftersom ett laboratorium som har specialiserat sig i ämnet i allmänhet redan har de tekniska apparaterna, långt framskridna analyser inom det egna området och den specialiserade personal som behövs för undersökningen. De auktoriserade laboratorierna övervakas av tillsynsmyndigheten och för dem gäller samma regler om straffrättsligt tjänsteansvar som för tjänstemän. På auktoriserade laboratorier ska även tillämpas jävsreglerna i 27 och 28 § i förvaltningslagen och bestämmelsen i 26 § om tolkning och översättning. De auktoriserade laboratorierna ska också fästa uppmärksamhet vid att aktörens grundrättighet att framställa sina egna synpunkter på sitt modersmål finska eller svenska förverkligas. I paragrafen har således tryggats att även grundrättigheterna, rättsskyddet och kravet på god förvaltning tillgodoses som sig bör.

Enligt 80 § i grundlagen ska genom lag utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Enligt grundlagsutskottets praxis (GrUU 56/2002 rd) ska bemyndiganden som hänför sig till utfärdandet av förordningar och delegering av lagstiftningsmakt vara tillräckligt specificerade och exakt avgränsade. Av lagen ska klart framgå till vilka delar det är meningen att om saken kan bestämmas genom förordning.

Enligt den föreslagna 15 b § har jord och skogsbruksministeriet rätt att utfärda närmare bestämmelser genom förordning. Eftersom det är fråga om en exakt avgränsad bestämmelse som gäller tillämpningen av lagstiftningen, kan bemyndigandet att utfärda förordning anses uppfylla kraven i 80 § 2 mom. i grundlagen. På de grunder som anförts ovan anses att det lagförslag som ingår i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om skydd för växters sundhet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) ett nytt 4 a kapitel som följer:

4 a kap.

Laboratorier

15 a §

Undersökningslaboratorier

Behandling av prover och undersökningar som förutsätts i denna lag och i bestämmelser utfärdade med stöd av den ska utföras vid Livsmedelssäkerhetsverket eller vid ett auktoriserat laboratorium som har godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket eller godkänts av en medlemsstat i Europeiska unionen.

15 b §

Godkännande av auktoriserade laboratorier

Ett auktoriserat laboratorium ska vara funktionellt och ekonomiskt självständigt. Laboratoriet ska ha tillgång till tillräcklig yrkeskunnig personal och ha den tekniska beredskap som behövs för verksamheten. Laboratoriet ska ha ett skriftligt kvalitetssystem och laboratoriet ska kunna påvisa tillförlitligheten hos de bestämmelser som det har gjort.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner på ansökan ett laboratorium som auktoriserat laboratorium för viss tid eller tills vidare. Ett villkor för att ett laboratorium ska godkännas är att det uppfyller kraven i 1 mom. Ett auktoriserat laboratorium ska utan dröjsmål informera Livsmedelssäkerhetsverket om sådana ändringar i laboratoriets verksamhet som inverkar på villkoren för godkännande av laboratoriet.

Närmare bestämmelser om villkoren för godkännande av laboratorier kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 c §

Tillsyn över auktoriserade laboratorier

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar att de auktoriserade laboratorierna då de utför sina uppgifter enligt denna lag följer denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om ett laboratorium inte längre uppfyller villkoren för godkännande enligt 15 b § eller om det annars förekommer allvarliga brister i laboratoriets verksamhet, ska Livsmedelssäkerhetsverket uppmana laboratoriet att avhjälpa bristerna inom utsatt tid. Livsmedelssäkerhetsverket ska återkalla godkännandet, om bristerna inte avhjälpes inom den utsatta tiden.

Livsmedelssäkerhetsverket för med tanke på den tillsyn som avses i 1 mom. register över godkända laboratorier. I registret antecknas det godkända laboratoriets namn och kontaktuppgifter, delegerade uppgifter samt namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet.

På insamling och registrering av personuppgifter samt på användning av registeruppgifterna tillämpas vad som bestäms i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Ett auktoriserat laboratorium ska då det utför uppgifter enligt denna lag följa vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och lagen

om elektronisk kommunikation i myndig-
ternas verksamhet (13/2003). På personalen
vid ett auktoriserat laboratorium som utför
uppgifter enligt denna lag ska bestämmelser-
na om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas.

Bestämmelser om skadeståndsansvar ingår i
skadeståndslagen (412/1974).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 augusti 2010

Republikens president

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*